

Aan het woord...Katja Philippart

Deze maand in de rubriek 'aan het woord' de kersverse directeur van de Waddenacademie Katja Philippart die op 1 januari het stokje overnam van Jouke van Dijk.

Wie ben ik? (even voorstellen)

Ik ben Katja Philippart, sinds begin dit jaar directeur van de Waddenacademie (en portefeuillehouder ecologie) en daarvoor al enige tijd bestuurslid met deze portefeuille. Ook ben ik kustecoloog op Texel bij het NIOZ en hoogleraar productiviteit kustsystemen bij de Universiteit van Utrecht. Al voor mijn studententijd was ik geïnteresseerd in het Waddengebied. Het zoute water heeft me namelijk altijd al getrokken, en tijdens mijn studie kon ik onderzoek doen naar de waterkwaliteit van het Marsdiep bij het NIOZ. Oorspronkelijk kom ik uit Brabant en na enkele verhuizingen tijdens studie woon ik nu al ruim 25 jaar met veel plezier op Texel.

Hoe ben je met PRW in aanraking gekomen?

Dit was waarschijnlijk tijdens een mosselworkshop eind 2012 in Leeuwarden. Die woonde ik bij vanwege mijn belangstelling voor de resultaten van de verschillende onderzoeksprojecten rond de invloed van mosselbanken op hun omgeving. Die workshop was door PRW en de Waddenacademie samen georganiseerd.

Op welke aandachtsgebieden werken de Waddenacademie en PRW samen?

Wij werken als Waddenacademie met Programma met een Rijke Waddenzee samen op alle 8 thema's waar zij zich voor inzetten. Deze samenwerking uit zich in verschillende vormen, zo organiseerden wij in 2019 gezamenlijk twee symposia, namelijk: 'Nederland Verbrakt' en 'Vijftig Jaar Lauwersmeer'. Daarnaast publiceerden wij in 2020 samen twee position papers. Deze gingen over de zeespiegelstijging en de klimaateffecten op vogels. Voor deze rapporten gebruiken we de expertise van externe deskundigen voor het geven van inzichten.

We moeten altijd kijken naar de ontwikkelingen en de kansen in het gebied. Daarbij moeten we kennis als basis nemen. Onze gezamenlijke position papers geven een basis waarop verder kan worden gebouwd, qua ontwikkelingen en kansen, zowel op ecologisch als economisch gebied.

Als Waddenacademie maakten we met het Friesch Dagblad de afspraak om maandelijks opinieartikelen uit te brengen. De eerste van dit jaar ging over klimaatadaptatie en werd verzorgd door PRW'ers Jeroen van Herk en Titian Overdoom. Elke maand bepalen wij opnieuw het thema, waardoor deze bijdrage altijd inspeelt op actuele ontwikkelingen.

Meer aandacht voor effecten droogte op Waddenzee nodig

Vanuit de portefeuille ecologie bij de Waddenacademie werk ik met name aan de gevolgen van klimaatverandering. Samen met het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW) brachten wij recent een rapport uit 'Klimaatverandering en ecologie'. In dit rapport, die op basis van interviews en wetenschappelijke publicaties van vooral Nederlandse klimaatonderzoekers is opgesteld, komen drie zaken naar voren die in het oog springen. Allereerst de temperatuurstijging, en dan met name het vaker voorkomen van extremen zoals hittegolven. Maar ook de zeespiegelstijging op langere termijn, waarbij we echter nu al grote variatie in de waterstanden zien door windinvloeden. En tenslotte het vraagstuk van de droogte, er is namelijk minder neerslag in de zomer en het zoet water wordt steeds meer op land vastgehouden. Er zijn nog veel vragen over de consequenties van die droogte voor de Waddenzee. Wat betekent de verminderde toevoer van zoetwater voor de draagkracht en voor zoetzout overgangen? Ook dat wordt een grote uitdaging voor de toekomst.

Hoe zie jij het Waddengebied van de toekomst voor je?

Ik kan alleen maar iets hopen. Ik hoop dat we de unieke universele waarde van het Waddengebied weten te behouden en dat we er tegelijkertijd duurzaam kunnen wonen en werken. Maar hoe maken we de juiste keuzes? Zo wordt wat betreft kustverdediging gedacht aan dubbele dijken (waarbij de zee naar binnen wordt gelaten), maar ook aan de aanleg van (buitendijkse) kwelders. Wat zijn de ecologische en economische gevolgen van deze verschillende oplossingen? Soms is het van belang om eerst een stap terug te nemen en te kijken wat een lokale ingreep betekent voor het Waddengebied als geheel. Het is daarbij essentieel om gebruik te maken van bestaande kennis. Wat zijn de te verwachten ontwikkelingen, wat zijn de opties en wat dragen ze bij (lokaal en regionaal)?

Wat verwacht je de komende tijd van PRW?

Wij moeten opletten dat we de oplossingen altijd integraal blijven bekijken en dus ook de samenhang tussen thema's in de gaten blijven houden. We zijn allemaal op zoek naar lokale oplossingen, maar hoe hangt alles samen? Voor je het weet zoek je voor elk thema een eigen oplossing, waarbij die oplossingen elkaar niet positief versterken of zelfs strijdig met elkaar kunnen zijn. Het is daarom zaak om te blijven inzoomen en uitzoomen en vraagstukken in een breder en samenhangend perspectief te zien. PRW heeft een belangrijke rol in het aanjagen van deze discussies. Waarbij zij kunnen voorsorteren op de keuzes.

Wat wil je de lezers van deze nieuwsbrief nog meegeven?

De oplossingen om ongewenste gevolgen van klimaatveranderingen het hoofd te bieden moeten haalbaar, betaalbaar en aanvaardbaar zijn. Haalbaar gaat over of beoogde ingrepen daadwerkelijk gaan bijdragen aan de veronderstelde oplossing, hierbij zijn onder meer kennisinstellingen en de Waddenacademie van belang. Of een oplossing aanvaardbaar is, dat moeten we als maatschappij bepalen. PRW is hierin een belangrijke speler, omdat zij deze discussies aanwakkeren, en daarmee bijdragen aan de bereidwilligheid om ongebruikelijke oplossingen te overwegen.